

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Sau hơn 4 năm triển khai và đi vào hoạt động, Trung tâm GDCK TP.HCM đã bước đầu ổn định và mở ra một kênh huy động vốn trung và dài hạn mới quan trọng cho các doanh nghiệp nói riêng và cho nền kinh tế nói chung. Tuy nhiên, thị trường này mới chỉ đáp ứng cho các doanh nghiệp có vốn lớn, trên 10 tỷ đồng; trong khi hiện nay các doanh nghiệp vừa và nhỏ ở nước ta chiếm tỷ trọng tương đối lớn, khoảng 90% doanh nghiệp, đóng góp khoảng 25% GDP cho nền kinh tế. Nhưng thực tế các doanh nghiệp này đang gặp khó khăn về vốn để đầu tư mở rộng và phát triển sản xuất. Việc sớm đưa Trung tâm GDCK Hà Nội vào hoạt động sẽ tạo điều kiện cho các doanh nghiệp này được tham gia vào thị trường chứng khoán, phần nào giải quyết được một số khó khăn của các doanh nghiệp này trong việc tiếp cận nguồn vốn trung và dài hạn, tạo tính thanh khoản cho chứng khoán của các doanh nghiệp này.

Để Trung tâm GDCK Hà Nội hoạt động và phát triển theo đúng mục tiêu mà Đảng và Nhà nước đã đề ra trong chiến lược phát triển thị trường chứng khoán đến năm 2010 đã được Thủ tướng Chính phủ ký duyệt, thì có nhiều việc phải làm, một trong những công việc quan trọng không thể thiếu được đó là “tạo cung”, “tạo hàng” cho Trung tâm GDCK Hà Nội. Trên thực tế, hiện nay chúng ta đang thực hiện một số giải pháp để thúc đẩy các doanh nghiệp tham gia niêm yết như tuyên truyền, phổ biến kiến thức về chứng khoán và thị trường chứng khoán cho các doanh nghiệp; những ưu đãi về thuế, phí kiểm toán, phí công bố thông tin... cho doanh nghiệp. Nhưng tác động của các giải pháp này còn nhiều hạn chế, chưa thực sự mang lại kết quả như mong muốn. Điều này có thể do sự hiểu biết của các doanh nghiệp về lợi ích của việc niêm yết còn thấp; các chính sách, giải pháp còn chưa cụ thể; chưa tác động trực tiếp đến lợi ích của doanh nghiệp để tạo điều kiện và thúc đẩy các doanh nghiệp tham gia niêm yết.

Xuất phát từ những vấn đề thực tiễn nêu trên, nhóm đề tài đã chọn **“Một số giải pháp thúc đẩy doanh nghiệp vừa và nhỏ niêm yết trên Trung tâm GDCK Hà Nội”** làm đề tài nghiên cứu.

2. Mục tiêu nghiên cứu

Từ tình hình thực tiễn của mô hình TTGDCK Hà Nội và thực trạng hoạt động, nhu cầu niêm yết của khối doanh nghiệp vừa và nhỏ hiện nay ở nước ta, đề tài xác định hàng hoá niêm yết tại TTGDCKHN. Trên cơ sở đó, đánh giá các yếu tố cản trở, thuận lợi cho quá trình niêm yết, nhất là các doanh nghiệp vừa và nhỏ và các giải pháp hiện tại đã thực hiện được chức năng khuyến khích chưa. Từ đó, đề xuất được các giải pháp mới và chỉnh sửa, bổ sung một số giải pháp cũ.

3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu

- Đối tượng nghiên cứu: Đề tài tập trung nghiên cứu cơ sở lý luận và thực tiễn tác động của các giải pháp pháp thúc đẩy các doanh nghiệp tham gia niêm yết làm cơ sở để đề xuất một số giải pháp phù hợp trong điều kiện hiện nay.

- Phạm vi nghiên cứu: Trong phạm vi và thời gian có hạn, đề tài chỉ tập trung vào nghiên cứu đặc thù của khối doanh nghiệp vừa và nhỏ niêm yết trên Trung tâm GDCK Hà Nội và một số giải pháp nhằm thúc đẩy các doanh nghiệp này tham gia niêm yết. Do đó, phần kiến nghị của đề tài chỉ nêu lên một số giải pháp quan trọng nhằm tạo điều kiện cho các doanh nghiệp vừa và nhỏ niêm yết trên Trung tâm GDCK Hà Nội .

4. Phương pháp nghiên cứu

Đề tài sử dụng phương pháp nghiên cứu duy vật biện chứng và duy vật lịch sử làm căn bản. Đồng thời kết hợp với các phương pháp nghiệp vụ cụ thể như hệ thống hoá, phân tích, so sánh và đánh giá...

5. Kết cấu của đề tài

Ngoài lời mở đầu và kết luận, đề tài được kết cấu thành 2 chương:

Chương 1: Khái quát về niêm yết chứng khoán trên Trung tâm giao dịch chứng khoán Hà Nội

Chương 2: Thực trạng và các giải pháp thúc đẩy doanh nghiệp vừa và nhỏ niêm yết trên Trung tâm GDCK Hà Nội

Chương 1

Khái quát về niêm yết chứng khoán trên Trung tâm Giao dịch chứng khoán Hà Nội

1.1. Khái quát mô hình Trung tâm Giao dịch Chứng khoán Hà Nội

1.1.1. Mục tiêu xây dựng Trung tâm Giao dịch Chứng khoán Hà Nội trong tổng thể chiến lược phát triển thị trường giao dịch chứng khoán Việt Nam

- Tạo điều kiện cho các công ty cổ phần chưa đủ tiêu chuẩn niêm yết trên Trung tâm GDCK Tp. Hồ Chí Minh, đặc biệt là các công ty có qui mô vốn vừa và nhỏ, công ty mới thành lập có tiềm năng phát triển nhằm tăng tính thanh khoản cho cổ phiếu và trái phiếu của các công ty này.

- Thu hút ngày càng nhiều hơn các nhà đầu tư, mở rộng môi trường đầu tư có tổ chức, quản lý, thu hẹp thị trường tự do đang tồn tại dưới nhiều hình thức, qua đó góp phần hoàn thiện, lành mạnh hoá thị trường chứng khoán Việt Nam;
- Góp phần hoàn thiện thị trường tài chính Việt Nam;
- Góp phần đẩy nhanh quá trình cổ phần hoá doanh nghiệp nhà nước;
- Tạo điều kiện thuận lợi cho các thành viên tham gia thị trường như các công ty chứng khoán, công ty quản lý quỹ, tổ chức lưu ký,... mở rộng khả năng, phạm vi hoạt động, khai thác tối đa các loại hình kinh doanh chứng khoán.

1.1.2. Những nét chính về mô hình Trung tâm GDCK Hà Nội

Chứng khoán giao dịch trên Trung tâm GDCK Hà Nội. Hàng hoá giao dịch trên Trung tâm GDCK Hà Nội chủ yếu bao gồm: (1) chứng khoán của các công ty cổ phần có quy mô vốn vừa và nhỏ, chưa đủ điều kiện niêm yết hoặc đã đủ điều kiện niêm yết nhưng không muốn niêm yết trên Trung tâm GDCK Tp. Hồ Chí Minh và (2) trái phiếu chính phủ, trái phiếu được chính phủ bảo lãnh, trái phiếu chính quyền địa phương.

Cơ chế giao dịch và thanh toán bù trừ. Toàn bộ giao dịch được thực hiện thông qua hai hệ thống chính là Báo giá trung tâm và Giao dịch thoả thuận và phải bảo đảm nguyên tắc trung gian.

Hệ thống Báo giá trung tâm là hệ thống giao dịch chính, áp dụng cho các giao dịch lô chẵn, có xác định giá tham chiếu là bình quân gia quyền các mức giá của các giao dịch diễn ra trong ngày giao dịch gần nhất. Nhà đầu tư đặt lệnh qua hệ thống báo giá, các lệnh đặt được hiển thị trên màn hình của đại diện giao dịch và màn hình thông tin của các công ty chứng khoán.

Giao dịch thoả thuận được thực hiện cả trong giờ giao dịch thông thường và sau giờ giao dịch thông thường.

Giao dịch thoả thuận sau giờ có hai hình thức, giao dịch thoả thuận lô lớn và giao dịch thoả thuận trực tiếp.

Việc thanh toán các giao dịch chứng khoán trên Trung tâm GDCK Hà Nội được thực hiện theo 3 hình thức là (1) thanh toán theo kết quả bù trừ đa phương, (2) thanh toán theo kết quả bù trừ song phương và (3) thanh toán trực tiếp.

1.1.3. Những điểm khác biệt giữa mô hình Trung tâm GDCK Hà Nội với mô hình Trung tâm GDCK Tp. HCM

- *Về cơ chế giao dịch.* Cơ chế giao dịch trên Trung tâm GDCK Tp. HCM là cơ chế khớp lệnh tập trung, còn cơ chế giao dịch trên Trung tâm GDCK Hà Nội là cơ chế báo giá trên hệ thống báo giá.